

Zitting 1976–1977

2329

Goedkeuring van het op 11 mei 1951 te 's-Gravenhage tussen Nederland, België en Luxemburg gesloten Verdrag tot het invoeren in Nederland, België en Luxemburg van een eenvormige wet betreffende het internationaal privaatrecht. Verlening van kracht van Wet aan genoemde eenvormige wet. Inwerkingtreding van die eenvormige wet.

Nr. 7

BRIEF HOUDENDE INTREKKING VAN HET ONTWERP VAN WET

De vroegere stukken zijn gedrukt in de zittingen 1951–1952 en 1957–1958

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 11 oktober 1976

In de toelichting op de begroting van mijn departement voor het jaar 1977 heb ik medegedeeld dat de Ministers van Justitie van de Benelux-landen hebben besloten het werk aan de unificatie van het internationaal privaatrecht niet langer voort te zetten. Tevens heb ik in verband daarmee aangekondigd, dat een mededeling betreffende de intrekking van het wetsontwerp tot goedkeuring van het op 11 mei 1951 te 's-Gravenhage tussen de Benelux-landen gesloten verdrag tot het invoeren van een eenvormige wet betreffende het internationaal privaatrecht in dit zittingsjaar de Staten-Generaal zou bereiken. Deze brief strekt ertoe u de redenen van die intrekking in het kort uiteen te zetten.

Voor een uiteenzetting van de gang van zaken met betrekking tot de Beneluxsamenwerking op het gebied van de eenmaking van het internationaal privaatrecht en de beweegredenen van de drie landen om het werk aan de unificatie niet langer voort te zetten moge ik in de eerste plaats verwijzen naar de uitvoerige nota van de Ministeriële werkgroep voor Justitie, welke als bijlage van het negentiende gezamenlijke verslag van de Beneluxregeringen aan de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad van 15 december 1975 nr. 163 – in de bladzijden 24-28 van dat verslag is opgenomen. Het verslag bevindt zich in de bibliotheken van de beide Kamers der Staten-Generaal. Aan dit verslag ontleen ik het volgende.

Het verdrag tot welks goedkeuring het ingetrokken wetsontwerp strekte is destijds slechts door Luxemburg bekrachtigd. Reeds enige jaren na de totstandkoming ervan werden zowel aan Belgische als aan Nederlandse zijde bepaalde wensen tot herziening van de eenvormige wet geuit.

De opstelling van twee protocollen tot wijziging was daarvan het gevolg, doch tot ondertekening van de protocollen is het toen niet gekomen.

Inmiddels waren problemen gerezen betreffende de verhouding van de eenvormige wet tot bepaalde, sedert de opstelling van de eenvormige wet tot stand gekomen verdragen van de Haagse Conferentie voor internationaal privaatrecht. Ook rees de vraag, in hoeverre de inhoud van de eenvormige wet aansloot bij het recht van de omringende landen, met name die van de Europese Gemeenschappen. Over een en ander bracht een door de drie regeringen ingestelde Bijzondere Commissie in 1966 rapport uit. Dit

rapport heeft geleid tot de opstelling van een nieuw verdrag, dat op 1 juli 1969 voor de drie landen werd ondertekend (zie Trb. 1969, 167 en Trb. 1970, 16). Inmiddels was reeds het ontwerp van dit verdrag ter kennisneming aangeboden aan de Commissie van de Europese Gemeenschappen, opdat het als uitgangspunt zou kunnen dienen voor een unificatie in het bredere verband van de (toen) zes lid-Statens.

Twee redenen hebben daarna het werk aan de bekrachtiging van het nieuwe verdrag negatief beïnvloed. In de eerste plaats bleken er toch nog bezwaren te bestaan tegen de inhoud van de eenvormige wet. In Nederland kwamen die in het bijzonder tot uitdrukking in de pre-adviezen welke in 1971 over dit ontwerp zijn uitgebracht aan de Nederlandse Vereniging voor Internationaal Recht en in hetgeen te berde werd gebracht bij de behandeling daarvan.

Van nog meer belang was, dat men inmiddels in het kader van de Europese Gemeenschappen begonnen was aan de voorbereiding van een verdrag tot eenmaking van het internationaal privaatrecht op het gebied van overeenkomsten en verbintenissen uit de wet. Daardoor ontviel grotendeels de zin aan het tot stand brengen van een unificatie op die gebieden in het kleinere verband der Benelux-Statens.

Gerede twijfel bestond aan de mogelijkheid op het enkele overgebleven gebied, het erfrecht, op korte termijn tot een aanvaardbaar resultaat te komen. Voorts was men van gevoelen, dat een unificatie welke zich tot dit gebied beperkt te weinig om het lijf heeft. Ten slotte bestond twijfel of – in het algemene gesproken – het Benelux-kader nog een voldoende ruim kader is tot ontwikkeling van in beginsel universeel geldende regels van (nationaal) internationaal privaatrecht.

Tot besluit van deze uiteenzetting moge ik de markante slotpassage citeren van de zoëven vermelde nota van de Ministeriële werkgroep van de Benelux-landen:

«Dat zoveel arbeid van geleerden, leden van de nationale staatscommissies, ambtenaren en parlementariërs schijnbaar tevergeefs is geïnvesteerd in het Benelux-ontwerp mag worden betreurd, doch kan geen reden zijn een poging welke tot mislukking gedoemd schijnt voort te zetten. Zoals evenwel uit de vorenstaande beschouwingen moge blijken, beschouwt de Werkgroep deze arbeid niet als geheel vruchteloos, te minder nu zij mede een aanzet heeft gegeven tot een unificatie op het niveau van de Europese Gemeenschappen».

In verband met het vorenstaande trek ik in krachtens Koninklijke machtiging, mij verleend bij kabinetsrescript van 23 augustus 1976, nr. 228, mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken het ontwerp van wet tot goedkeuring van het op 11 mei 1951 te 's-Gravenhage tussen Nederland, België en Luxemburg gesloten Verdrag tot het invoeren in die landen van een eenvormige wet betreffende het internationaal privaatrecht, mede strekkende tot verlening van kracht van wet aan die eenvormige wet en tot inwerking-treding ervan, welk ontwerp bij Koninklijke boodschap van 15 oktober 1951 aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal ter overweging werd aangeboden (Zitting 1951-1952, 2329).

De Staatssecretaris van Justitie,
H. J. Zeevalking